

**AANKOOPMOTIVATIE VOOR
BOOMKWEKERIJPRODUCTEN
IN HET NAJAAR**

RAPPORTNR. 95-02

**AANKOOPMOTIVATIE VOOR
BOOMKWEKERIJPRODUKTEN
IN HET NAJAAR**

RAPPORTNR. 95-02

**Den Haag, januari 1995
H.J.C.M. van Hassel**

R97d-45/02

1995390512

2293928

**© Gebruik van de inhoud van dit rapport is toegestaan,
mits de bron duidelijk wordt vermeld**

	PAGINA
INHOUDSOPGAVE	3
INLEIDING	4
H1 BOOMKWEKERIJPRODUKTEN	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Periode om te planten	5
1.3 Typeringen van de tuin	5
1.4 Type tuinier	6
H2 KENNIS EN HOUDING OVER TUINIERN IN HET NAJAAR	7
2.1 Inleiding	7
2.2 Kennis ten aanzien van tuinieren in het najaar	7
2.3 Houding ten aanzien van tuinieren in het najaar	8
2.4 Oordeel over verkooppunten	9
H3 GEDRAG TEN AANZIEN VAN TUINIERN IN HET NAJAAR	10
3.1 Algemeen	10
3.2 Aankopen voorjaar en najaar	11
3.3 Niet levende materialen	11
H4 DE HOVENIER	12
4.1 Inleiding	12
4.2 Inschakelen van een hovenier	12
4.3 Het imago van de hovenier	12
H5 SAMENVATTING	14

INLEIDING

In 1993 is Plant Publiciteit Holland (PPH), de promotieorganisatie voor boomkwekerij-producten in samenwerking met het Hoveniers Informatie Centrum (HIC) en de Vereniging voor Belangenbehartiging in de Tuinbranche (VBTB), gestart met een reclamecampagne. Doel van de reclamecampagne is het jaarrond de activiteiten in en rond de tuin onder de aandacht te brengen. Vanaf 1994 voert het Produktschap voor Siergewassen in opdracht van Plant Publiciteit Holland een zogenaamde effectmeting van de reclamecampagne uit. Naast vragen over de campagne worden hierin ook een aantal vragen opgenomen, waarin de Nederlandse tuinbezitter aangeeft hoe hij zijn tuin beleeft. Hierbij is de consument op drie variabelen getoetst. Zijn kennis over tuinieren en de tuin, zijn houding over tuinieren en de tuin en zijn gedrag met betrekking tot tuinieren en de tuin. De drie genoemde variabelen hebben een grote invloed op het aankoopgedrag van de Nederlandse tuinbezitter.

Dit rapport geeft een weergave van de belangrijkste resultaten van dit onderzoek. Tevens is de consument ondervraagd over kennis, houding en gedrag ten aanzien van de hovenier. Het rapport bevat tevens een indeling over de typering van de tuin. Daarnaast is de consument gevraagd hoe hij zichzelf als tuinier omschrijft.

Het onderzoek naar de effectmeting betreft een telefonisch onderzoek dat is uitgevoerd onder een groep van 400 tuinbezitters. Het betreft hier een representatieve steekproef van tuinbezitters uit de sociale klassen A, B1, B2 en C. In navolging van de reclamecampagne zal de effectmeting ook in de komende jaren worden uitgevoerd.

H1 BOOMKWEKERIJPRODUCTEN

1.1 Inleiding

In dit eerste hoofdstuk komt aan de orde, in welk seizoen de consument denkt te kunnen planten. Tevens is gevraagd in welke jaargetijden het volgens de Nederlandse tuinbezitter mogelijk is, een verzorgde, bloeiende tuin te hebben. Verder is een indeling gemaakt van de typering van de tuin alsmede van het type tuin.

1.2 Periode om te planten

Het najaar is, meer nog dan het voorjaar, de periode waarin het mogelijk is om meerjarige buitenplanten te poten. Ruim 73% van de tuinbezitters namelijk noemt het najaar als plantperiode, terwijl 63% het voorjaar noemt. Voor 7% van de tuinbezitters is het het hele jaar door mogelijk, boomkwekerijproducten te planten. In de noordelijke provincies wijken de meningen af. Daar is 'slechts' 58% van mening dat in het najaar boomkwekerijproducten geplant kunnen worden. Daarentegen is 15% van mening dat boomkwekerijproducten het hele jaar door kunnen worden geplant. In tegenstelling tot de noordelijke provincies zijn in het zuiden veel meer tuinbezitters bekend met het najaar als plantperiode. Maar liefst 81% noemt dit als periode waarin gepoot kan worden.

Wanneer wordt gevraagd, in welke jaargetijden het mogelijk is een verzorgde, mooie tuin te hebben, dan noemt 53% van de tuinbezitters in Nederland het voorjaar. Verder noemt hierbij 52% de zomer. Het najaar daarentegen wordt door slechts 23% genoemd, terwijl een kwart van de tuinbezitters van mening is, dat de tuin het hele jaar door mooi en verzorgd kan zijn.

Aan de tuinbezitters die van mening zijn het in het najaar niet mogelijk is een mooie en verzorgde tuin te hebben is gevraagd, om welke reden(en) dit niet mogelijk is. De meest genoemde reden hierbij is, volgens 41%, dat het dan te koud is. Voorts is 12% van mening dat het in het najaar te nat is, terwijl 7% van mening is dat er geen planten zijn die dan bloeien.

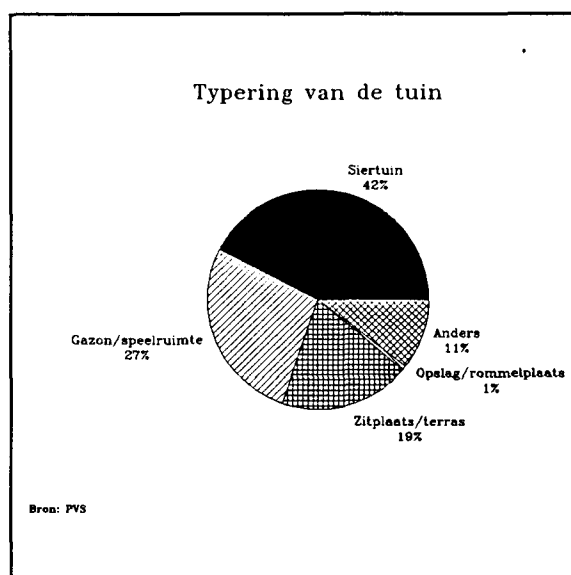
1.3 Typeringen van de tuin

De tuinbezitters is gevraagd, aan welke typering hun tuin het best voldoet. Zoals bijgaande grafiek aangeeft heeft de grootste groep, ofwel ruim 42%, een siertuin. Voorts heeft 27% een tuin die zich laat omschrijven als een speelruimte, terwijl 19% de tuin ziet als zitplaats, terras. De overige respondenten geven een andere typering.

De huishoudingen met een siertuin blijken vaker voor te komen bij één- of tweepersoonshuishoudens. Van de éénpersoonshuishoudens heeft namelijk 63% een bloementuin/siertuin, bij tweepersoonshuishoudens is dat 57%. Ook leeftijd blijkt een rol te

spelen. In de leeftijdsklasse van 55 jaar en ouder ligt het aantal tuinbezitters met een bloementuin/siertuin aanzienlijk hoger dan gemiddeld. Een gazon/speelweide komt vaker voor bij grotere gezinnen. Ook bij gezinnen met het gezinshoofd in de leeftijdscategorie van 26-35 jaar ligt dit significant hoger.

Vanuit sociale klasse bezien levert een en ander ook een opvallend beeld op. Gezinnen uit sociale klasse A hebben vaker dan gemiddeld een gazon/speelweide, terwijl in sociale klasse B, en met name in sociale klasse C, het aantal huishoudens met een siertuin veel hoger ligt.

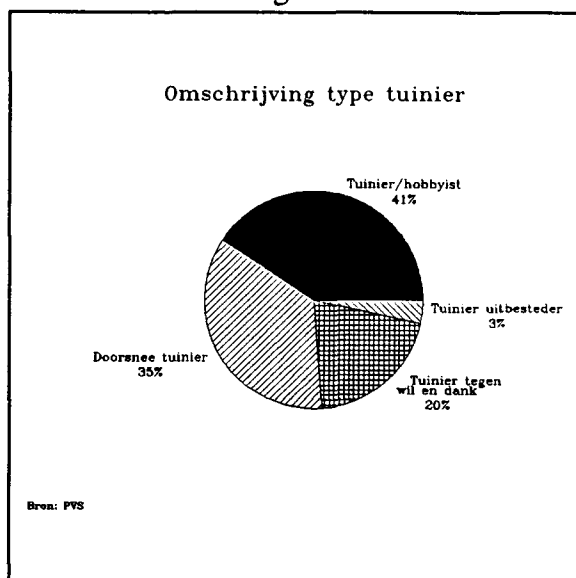

Tabel 2 Type tuin gerelateerd aan sociale klasse

Type tuin	A	B	C	Totaal
Siertuin/bloementuin	29%	38%	61%	42%
Gazon/speelweide	44%	27%	15%	27%
Zitplaats/terras	16%	21%	17%	19%

1.4 Type tuinier

Naast de omschrijving van de typering van de tuin, is ook gevraagd hoe de respondenten zich met betrekking tot het tuinieren omschrijven. Ruim 40% valt in de categorie

tuinier/hobbyist. Een groep van 35% noemt zich doorsnee tuinier. Daarnaast is 20% te zien als tuinier tegen wil en dank. Verder is zo'n 3½% te omschrijven als tuinier, die het werk uitbestedt. Zoals uit afbeelding 1 blijkt, laat een vergelijking tussen de typering van de tuin en de omschrijving met betrekking tot tuinieren zien, dat de tuinier/hobbyist in veel gevallen een bloementuin/siertuin heeft. De doorsnee tuinier heeft vaker dan gemiddeld een tuin die voldoet aan de omschrijving gazon/speelruimte. De tuinier tegen wil en dank heeft ook een gazon/speelruimte of terras.

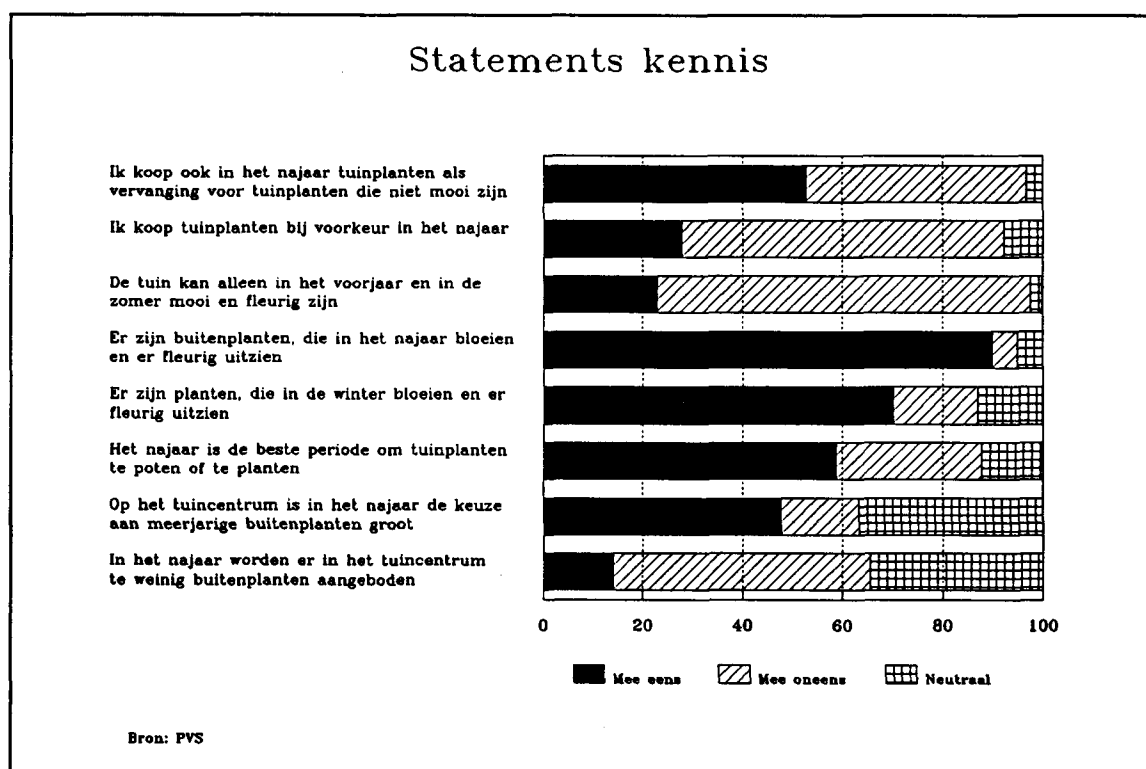
H2 KENNIS EN HOUDING OVER TUINIEREN IN HET NAJAAR

2.1 Inleiding

Uit gegevens uit eerdere onderzoeken is steeds naar voren gekomen, dat de Nederlandse consument vooral in het voorjaar in de markt is voor de aanschaf van boomkwekerijproducten. Uit cijfers van een zogenaamd huishoudpanel kwam naar voren, dat in het voorjaar bijna een kwart van de gezinnen geld uitgeeft aan boomkwekerijproducten. In het najaar daarentegen koopt zo'n 15% van de gezinnen boomkwekerijproducten. Om die reden is getracht, meer inzicht te krijgen in de verklaring van dit koopgedrag. Hierbij is allereerst gepoogd, na te gaan of de Nederlandse tuinbezitters voldoende kennis hebben van het feit, dat het najaar geschikt is om in de tuin te werken en planten te poten. Daarnaast is gekeken, wat de houding is van de tuinbezitters met betrekking tot een tuinieren en een verzorgde tuin in het najaar.

2.2 Kennis ten aanzien van tuinieren in het najaar

Een meerderheid van bijna 75% van de geënquêteerden is het **oneens** met de stelling 'de tuin kan alleen in het voorjaar en de zomer mooi en fleurig zijn'. Slechts 22% on-

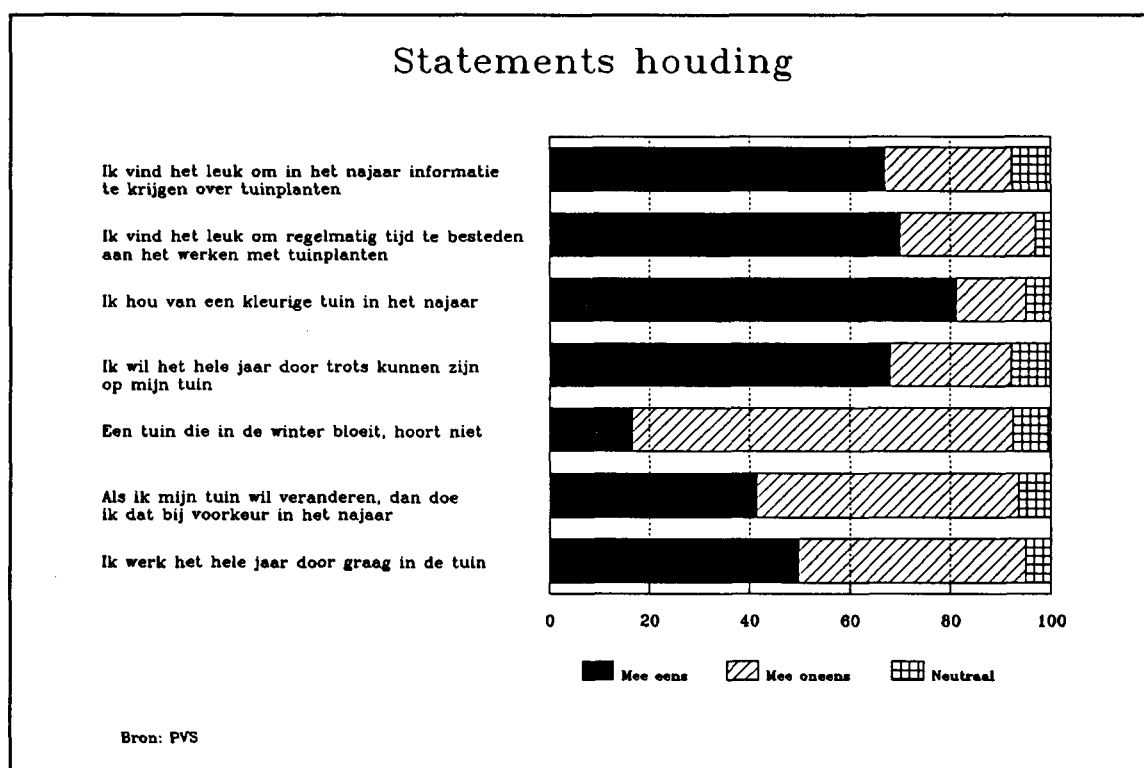

derschrijft deze stelling. Hiermee wordt reeds aangegeven, dat de tuinbezitters wel degelijk weten dat het najaar een geschikte periode is om een verzorgde en fleurige tuin te hebben. Nog duidelijker wordt dit onderstreept doordat 90% van de respondenten

beaamt, dat er meerjarige buitenplanten zijn die in het najaar bloeien en er fleurig uitzien. Daarnaast onderschrijft 70%, dat er ook boomkwekerijproducten zijn, die in de winter bloeien.

2.3 Houding ten aanzien van tuinieren in het najaar

Hoewel meer mensen in het voorjaar boomkwekerijproducten kopen, staat het najaar als periode om te planten ook in de belangstelling. Tweederde van de Nederlandse tuinbezitters geeft aan, het leuk te vinden in het najaar informatie te krijgen over tuinplanten. De respondenten geven daarnaast aan, dat ook het najaar voor hen dient als tijdstip waarop tuinplanten worden vervangen die niet mooi meer zijn. Maar liefst 81% van de geënquêteerden geeft aan, te houden van een kleurige tuin in het najaar.

Ruim tweederde van de Nederlandse tuinbezitters geeft aan, dat ze het hele jaar door trots willen zijn op hun tuin. Een iets kleinere groep van 50% geeft aan, dat ze daarnaast ook het hele jaar door graag in de tuin werken. Op een vergelijkbare stelling 'ik vind het leuk om regelmatig tijd te besteden aan het werken met tuinplanten' geeft 70% aan, zich hierin te kunnen vinden. Concluderend kan worden gesteld, dat een meerderheid van de consumenten een positieve houding heeft over de tuin en tuinieren in het najaar.

2.4 Oordeel over verkooppunten

Ook het aanbod op het verkooppunt kan een invloed hebben op het aankoopgedrag van de doelgroep. Om die reden is de respondenten de uitspraak voorgelegd; 'in het najaar worden in het tuincentrum te weinig meerjarige tuinplanten aangeboden'. Slechts 14% onderschrijft deze stelling, terwijl 51,5% het hiermee oneens is. Van de overige respondenten is 22% het met de uitspraak eens nog oneens terwijl 12% hierover geen mening heeft. Dit is waarschijnlijk de groep die in het najaar niet op het tuincentrum komt.

Een andere ingang om informatie over dit onderwerp te krijgen is de stelling; 'op het tuincentrum is de keuze aan meerjarige tuinplanten in het najaar groot'. Deze uitspraak wordt door bijna 48% onderschreven, terwijl 16% het hiermee niet eens is. Een groep van 12% heeft wederom geen oordeel over dit onderwerp.

H3 GEDRAG TEN AANZIEN VAN TUINIEREN IN HET NAJAAR

3.1 Algemeen

Een groep van 58% van de tuinbezitters in Nederland geeft aan, dat naar hun mening het najaar de beste periode is om boomkwekerijproducten te planten. Een groep van 29% is het hiermee oneens. Ook wanneer de tuin verandert moet worden, geeft 42% aan, dat bij voorkeur in het najaar doen.

Het voorjaar en de zomer zijn de perioden, waarin de meeste respondenten in de tuin werken. Zeven op de tien tuinbezitters geven aan, in het voorjaar in de tuin te werken. In de zomer werkt bijna de helft van de tuinbezitters in de tuin. Dit zijn ook de jaargetijden, waarin de meeste werkzaamheden gedaan moeten worden. In het najaar werkt 23% van de geënquêteerden in de tuin, terwijl 10% het jaarrond in de tuin werkt. Een kleine groep van 2% geeft aan, nooit in de tuin te werken. Dit zijn vooral mensen die te omschrijven zijn als de tuinier/uitbesteder.

Tabel 1 Periode van het jaar waarbij in de tuin wordt gewerkt

Periode	Aantal	in %
Voorjaar	290	71%
Zomer	199	49%
Najaar	94	23%
Winter	3	1%
Jaarrond	40	10%
Nooit	8	2%

De respondenten die aangaven (ook) in het najaar in de tuin te werken is gevraagd, welke buitenplanten (dus niet alleen boomkwekerijproducten) zij dan zoal planten. Het meestgenoemd hierbij zijn vaste planten (69%), sierstruiken (50%) en voorjaarbloeierende bloembollen (49%).

Tabel 2 Geplante soorten buitenplanten

Soort	Aantal	in %
Vaste planten	58	69
Sierstruiken	42	50
Bloembollen(voorjaarsbloeiers)	41	49
Perkplanten	37	44
Sierbomen	26	31
Bloembollen(najaarsbloeiers)	19	23
Groenteplanten	13	16
Anders	36	42

3.2 Aankopen voorjaar en najaar

In het voorjaar van 1994 heeft een groep van 46% van de Nederlandse tuinbezitters meerjarige buitenplanten gekocht. Dit blijken vooral de grotere huishoudens (drie personen of meer) te zijn. Ook per sociale klasse zijn er duidelijke verschillen. Van de tuinbezitters uit sociale klasse A heeft 59% in het voorjaar van 1994 boomkwekerijprodukten gekocht. Bij tuinbezitters uit de sociale klasse C lag dat aantal op 31%.

In het najaar van 1994 heeft 18,5% van de tuinbezitters boomkwekerijprodukten gekocht. Onder de tuinbezitters uit de leeftijdsklasse 26-35 jaar lag dat percentage aanzienlijk hoger. Dat geldt ook voor consumenten uit de noordelijke provincies.

3.3 Niet levende materialen

Voor niet levende materialen, waaronder tuingereedschap, tuinmeubels, potten en dergelijke, is het voorjaar ook een belangrijkere periode van aanschaf. Het contrast is echter groter. In het voorjaar van 1994 namelijk heeft 61% van de geënquêteerden niet levende tuinmaterialen gekocht. In het najaar lag het percentage kopers slechts op 13%.

H4 DE HOVENIER

4.1 Inleiding

Er wordt weleens gesuggereerd dat de term hovenier niet bekend is bij de consument. Dit blijkt erg mee te vallen. Hovenier is een redelijk bekende terminologie bij de tuinbezitters. Een groep van 65% omschrijft een hovenier als een tuinman. Daarnaast is 39% van mening, dat een hovenier een tuinarchitect is.

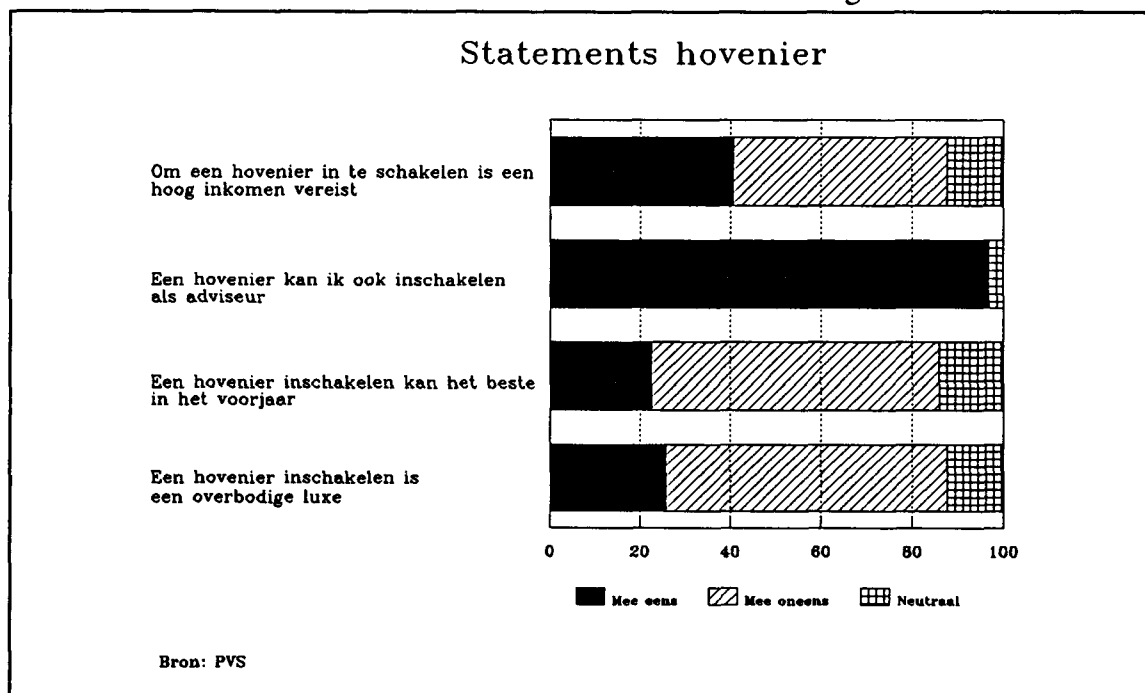
4.2 Inschakelen van een hovenier

In 1994 heeft 8% van de Nederlandse tuinbezitters gebruik gemaakt van de diensten van een hovenier. In Noord- en Oost Nederland lag dat percentage hoger, namelijk op 12%. In de drie grote steden daarentegen heeft in 1994 slechts 2,5% een hovenier ingeschakeld.

Van degenen die het afgelopen jaar een hovenier hebben ingeschakeld, deed een kwart dat (ook) in het najaar. Evenals de aankoop van boomkwekerijproducten is derhalve ook het inschakelen van een hovenier meer gericht op het voorjaar. De dienste

4.3 Het imago van de hovenier

Een hovenier wordt niet alleen ingehuurd door mensen met hogere inkomens. Het aantal gezinnen dat in 1994 een hovenier inhuurde, was gelijkmatig verdeeld over de sociale klassen A, B en C. De hovenier heeft ook niet een imago van duur en exclusief.

47% van de tuinbezitters is het namelijk oneens met de uitspraak dat het inschakelen van een hovenier een hoog inkomen vereist. Het is hierbij wel opvallend, dat oudere respondenten het dure imago vaker onderschrijven dan jongere respondenten.

Voorts is een kwart van de geënquêteerden van mening, dat het inschakelen van een hovenier een overbodige luxe is. Een groep van 62% daarentegen is het hiermee oneens. Dit betreft met name tuinbezitters in de drie grote steden. Binnen dit segment is bijna 73% het hiermee oneens. Per sociale klasse zijn er ook duidelijke verschillen. In sociale klasse A wordt een hovenier veel minder vaak een overbodige luxe bevonden als in sociale klasse C.

Degenen die een hovenier inhuurden, deden dit met name voor advies (61%), maar ook voor aanleg (46%) en onderhoud (39%). Voorts gaf 21% aan, een hovenier voor het ontwerpen van een tuin te hebben ingeschakeld. Specifiek gevraagd zijn een enkele uitzonderingen na, alle tuinbezitters van mening, dat een hovenier ook kan worden ingeschakeld als adviseur. Het alleen inhuren van een hovenier voor advies komt echter nauwelijks voor.

H5 SAMENVATTING

Een meerderheid van de Nederlandse tuinbezitters is van mening dat het najaar een geschikte periode is om boomkwekerijproducten te planten. Ruim 73% van de respondenten geeft aan dat in het najaar geplant kan worden, terwijl 63% het voorjaar noemt. Een groep van 7% daarentegen is van mening, dat het jaarrond mogelijk is om te planten. Wanneer de tuinbezitters wordt gevraagd naar de jaargetijden waarin het mogelijk is een mooie, verzorgde tuin te hebben, liggen de antwoorden anders. Hierbij noemt 53% het voorjaar en 52% de zomer. In het najaar is slechts een kwart van de tuinbezitters van mening dat het mogelijk is een mooie, verzorgde tuin te hebben.

Gevraagd naar een typering van de tuin geeft 42% van de tuinbezitters aan, een siertuin te hebben. 27% beschrijft de tuin als een speelruimte, terwijl 19% de tuin typeert als zitplaats, terras. De tuinbezitters is ook gevraagd hoe zij zichzelf als tuinier typeren. 41% noemt zichzelf tuinier/hobbyist. 35% omschrijft zichzelf als doorsnee tuinier, terwijl 20% zich een tuinier tegen wil en dank noemt. De overige 3% is tuinier uitbesteder.

Over het algemeen is de Nederlander bekend met tuinieren in het najaar. Meer dan 90% geeft aan dat er meerjarige buitenplanten zijn, die in het najaar bloeien en er fleurig uitzien. Daarnaast bevestigt 75% dat er ook planten zijn die in de winter bloeien en er fleurig uitzien. Verder geeft bijna 55% van de respondenten aan, ook in het najaar tuinplanten te vervangen die niet mooi meer zijn.

De houding van de Nederlandse tuinbezitter ten opzichte van tuinieren is positief. Zo vindt bijna tweederde van de geënquêteerden het leuk, om in het najaar informatie te krijgen over tuinplanten. De helft zegt, het hele jaar door graag in de tuin te werken. Verder geeft 75% aan, te houden van een kleurige tuin in het najaar.

Het gedrag van de tuinbezitter in Nederland laat zien, dat het voorjaar duidelijk de periode is waarin in de tuin wordt gewerkt. Een meerderheid van 71% werkt in het voorjaar in de tuin. In het najaar bedraagt dat percentage 23%. Het aankoopgedrag toont eenzelfde beeld. In het voorjaar van 1994 heeft 46% van de Nederlandse tuinbezitters boomkwekerijproducten gekocht. In het najaar van 1994 lag dat percentage op 18,5%.

Een meerderheid van de geënquêteerden is bekend met de term hovenier. Zij omschrijven hem als een tuinier. In het afgelopen jaar heeft 8% van de tuinbezitters gebruik gemaakt van de diensten van een hovenier. Van deze groep heeft een kwart ook in het najaar een hovenier ingehuurd. Het imago van de hovenier is positief. Ruim 45% van de respondenten is het oneens met de stelling dat een hovenier slechts ingeschakeld kan worden door mensen met een hoog inkomen. Een meerderheid is het ook oneens dat het inschakelen van een hovenier overbodige luxe is. Voorts geeft een meerderheid aan dat een hovenier ook kan worden ingeschakeld als adviseur. Een meerderheid is tenslotte is het oneens met de opmerking dat de hovenier het best in het voorjaar kan worden ingeschakeld.

